

Nr 1.

Ankom till riksdagens kansli den 23 april 1921 kl. 1/2 12 f. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning jämte en i ämnet väckt motion.

Närvarande: Herrar Widell, Kvarnzelius*, Carl E. Svensson*, Boberg*, Anderson i Råstock, Nilsson i Landeryd, Karlsson i Gasabäck*, Hagman* och Nilsson i Vibberbo.

*) Ej närvarande vid utlåtandets justering

Uti en den 8 april 1921 dagtecknad proposition, nr 348, vilken blivit hänvisad till förberedande behandling av andra lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag ur statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag föreslagit riksdagen att antaga följande

Förslag till

lag om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning.

Härigenom förordnas som följer:

Värnpliktiga av årsklassen 1912 vid fotfolket, fästningsartilleriet, fästningsingenjörtrupperna, trängen och intendenturtrupperna ävensom värnpliktiga av årsklassen 1916 vid rytteriet, fältartilleriet, positionsartilleriet samt fältingenjör- och fälttelegraftrupperna befrias från skyldighet att fullgöra dem jämlikt § 27 mom. 3 värnpliktslagen åliggande reservtruppövning.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Beträffande den till grund för förevarande förslag liggande utredningen hänvisas till det propositionen bilagda statsrådsprotokollet.

Motion.

Uti förevarande ämne har framställning även gjorts uti en inom andra kammaren av herr *P. Albin Hansson* i Stockholm väckt motion, nr 16, däruti hemställts, att riksdagen måtte antaga följande

Förslag till

lag om befrielse för vissa värnpliktiga från skyldighet att fullgöra reservtruppövning.

Härigenom förordnas som följer:

Värnpliktig, som jämlikt § 27 mom. 3 värnpliktslagen är skyldig att senast under något av åren 1921 eller 1922 deltaga i reservtruppövning, må, på sätt Konungen närmare förordnar, befrias från denna skyldighet.

Denna lag träder i kraft dagen efter den, då lagen, enligt därå meddelad uppgift, från trycket utkommit i Svensk författningssamling.

Beträffande motiven till det sålunda framställda förslaget hänvisas till motionen.

Efter överenskommelse mellan stats- och andra lagutskotten har Kungl. Maj:ts ifrågavarande proposition ävensom förenämnda motion hänskjutits till behandling av sammansatt stats- och andra lagutskott.

Som bekant hava de i § 27 mom. 3 värnpliktslagen omförmälda reservtruppövningar för hären tilldelade vapenföra värnpliktiga allt sedan år 1918 varit inställda. Anledningarna härtill voro till en början dels önskvärdheten av att under rådande förhållanden kunna ägna alla till buds stående krafter åt det produktiva arbetet, dels den vid truppförbanden härjande influensaepidemien. Då Kungl. Maj:t för nästlidet års riksdag framlade förslag om inställande av 1920 års reservtruppövningar framhölls såsom ett ytterligare skäl för vidtagande av en sådan åtgärd den dåmera ingångsatta utredningen angående en allmän revision av vårt försvarsväsende. Då statsmakterna ansett, att i avvaktan på resultatet av nämnda utredning en minskning av den i värnpliktslagen stadgade utbildningstiden för de värnpliktiga borde vidtagas, syntes det nämligen lämpligast att under provisorietiden inställa ifrågakvarande övningar.

Kungl. Maj:t har nu, i betraktande av det för närvarande rådande brydsamma ekonomiska läget, som gör det nödvändigt att i största mån inskränka statsutgifterna, föreslagit inställande av reservtruppövningarna jämväl under innevarande år. Motionären åter har, under hänvisning till den pågående utredningen angående vårt försvar och under framhållande av att den s. k. provisorietiden syntes komma att omfatta jämväl år 1922, föreslagit, att reservtruppövningarna skulle inställas under såväl innevarande som nästkommande år.

För egen del håller utskottet före, att med hänsyn till såväl det för närvarande rådande statsfinansiella läget som den pågående försvarsrevisionen några reservtruppövningar icke böra under innevarande år anordnas. Huru förhållandena i berörda hänseenden komma att gestalta sig under år 1922 kan icke med någon bestämdhet nu avgöras. På grund härav och då i varje fall frågan angående värnpliktstjänstgöringens ordnande måste i den ena eller andra formen föreläggas nästkommande års riksdag till prövning, anser utskottet lämpligast, att man för närvarande inskränker sig till att fatta beslut endast om inställandet av reservtruppövningarna under innevarande år.

På grund av vad sålunda anförts, får utskottet hemställa,

att riksdagen må
a) bifalla Kungl. Maj:ts i propositionen nr 348
framlagda förslag,

b) finna den av herr Hansson i Stockholm i andra kammaren avgivna motionen nr 16 besvarad genom vad utskottet ovan anført och hemställt.

Stockholm den 23 april 1921.

På det sammansatta utskottets vägnar:

LUDVIG WIDELL.
